

מה יהיה עתיד זבל העופות כמזון לבקר בארצנו?

פטר לנדסברג, כפר ידידיה

את המומחים מעסיקה השאלה, האם ובאיזה צורה ניתן לעקר את זבל העופות כך, שאפשר יהיה להכניסו שוב בלי סיכון לתערוכות.

חום של 130° , המופעל על הזבל לכל חלקיו במשך 10–15 דקות משמיד את כל החידקים והנבגים כולל אלו של הבוטולוזים. אבל השאלה היא, איזה תנור יבטיח פעולה כזאת, וכלום הוצאות הטיפול הזה לא ייקרו את מחיר הזבל במידה כזאת, שלא יהיה כדאי להשתמש בו, וכן נשאלת השאלה, כמה מהחלבון ישרף בתנור כזה.

ועדת טיב המספוא, שהתכנסה מספר פעמים יחד עם הוועדה לבריאות המספוא החליטה לבסוף להמשיך ולחייב את השימוש בזבל עופות להזנת בע"ח, בתנאי שהעיבוד הטכנולוגי יבטיח קטילת כל החידקים והנבגים. המוצר יצטרך לעמוד למבחן בבדיקות ביאלוגיות. תהליך הייצור צריך להיות מצויד בבקרה, שבעזרתה אפשר יהיה לבדוק את תקינות הייצור לשלבו. על יצרן זבל מעוקר לבוא בדברים עם מוסדות המחקר הממלכתיים כדי לבדוק את שיטת העיבוד.

שיקול הוועדה בהחלטה זו הוא בעיקר, שאין לבלום את ההתפתחות בשימוש מקור חלבוני חשוב זה, וכדי להמשיך לעקוב על תהליכי הטיפול בזבל לפני הגשתו לבקר.

שאלתו של חיים וקסמן מיום 10.1.78 שפורסמה במכתבו ל"משק הבקר והחלב" מס' 152 "מי יחליט ומי אחראי להמשך השימוש בזבל עופות", נשארה, נדמה לי, בלי מענה.

עד שקרה האסון הגדול, כולם היו בדעה שזבל העופות, כגורם להורדת מחיר החלבון במנת המזון, הוא פתרון רצוי. ואמנם תמיד היו אנשים, שהזהירו מסכנות, כגון: סלמונלה, אגטיביוטיקה, מתכות ועוד. לא הוכר, וגם לא ברוב הספרות בחו"ל, ענין הבוטולוזים.

הגורמים להיקף התרפצות הבוטולוזים בארצנו הם לדעתי בעיקר שנים:

(א) טחינת חומרי המזון, עירבולם וכיפתותם לתערובת מ"מ שאנו מגישים לבקר;

(ב) מכוני התערובת האזוריים, שמפצים תערובת למספר רב של משקים.

אין בכוונתי לפגוע ביעילות ובהישגים של מכוני התערובת. אולם צריך לדעת גם את המגרעות שבעקבותן עלינו לפעמים לשלם מחיר.

משקים רבים השתמשו, ובוודאי עושים משתמשים, בזבל העופות ממשקיהם הם. מוסיפים אותו לתחמיץ או מאביסים אותו ושר מהלול שלהם לבקר.

החיסון לא יתן לנו בטחון מוחלט היות ויש זנים שונים של בוטולוזים.

➔ 27

חשוב, כי בכל מדינה תפותח שיטה להערכה של מזונות חלבוניים כספקי חלבון למעלייגרה.

הערת המלב"ד:

בתקופה האחרונה גדל והולך הענין בחלבונים "מוגנים", "מאוחזים" או "עוקפים" בהזנת מעלייגרה. התוצאות החיוביות, שהתקבלו עד עתה בחלבונים אלה, היו בגידול צמר ופיטום. אין עדיין כל ניסיון בהזנת פרות מרביות תנובה. יש להניח, שהזנת פרות מרביות תנובה, במיוחד

במשטר ההזנה הנהוג אצלנו, בו הפרות מואבסות בכמויות גדולות של מזון מרוכז שרובו בכופתיות, היא בעיה מיוחדת. בארץ נערך עתה ניסוי בנושא "הזנת פרות חולבות מרביות תנובה בחלבונים מוגנים" בהשתתפות פרופ' ו. קאופמן מקיל, גרמניה, וחוקרי המכון לבעלי-חיים במרכז וולקני. נקווה שבניסוי זה הובאו בחשבון המגבלות שפורטו במאמר והוא הותאם לתנאי הארץ, באופן שנוכל ללמוד ממנו לגבי הזנת פרות החלב בארץ.

